

*Oktatás, kutatás,
gyógyítás: 250 éve az
egészség szolgálatában*

A macula-on ideghártyaleválások sürgősségéről

Papp András
SZEMÉSZETI KLINIKA

2019. november 14.

Semmelweis Egyetem
<http://semmelweis.hu>

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR
Szemészeti Klinika

A retinaleválásról

- ↪ Hazánkban évente kb. 1000-1500 új eset
- ↪ Klinikánkon 2019. július 1. – 2019. szeptember 30. között összesen 133 db primer műtétet végeztünk
- ↪ A vitreoretinalis eszközpark és a sebészi technikák fejlődésének köszönhetően 90% körüli primer sikerráta
- ↪ Gyógyítása sürgősségi műtétnek tekinthető

A macula-on retinaleválás

- ↪ Különleges elbírálás alá eső esetek
- ↪ Bizonyított: a foveat nem érintő leválások esetén jobb posztoperatív látóélességre számíthatunk
- ↪ Ezért célszerű azon az időablakon belül végezni a műtétet, amíg a fovea fekszik

Ross WH, Kozy DW. Visual outcome in macula-off rhegmatogenous retinal detachments. *Ophthalmology* 1998; 105: 2149–2153.
Salicone A, Smiddy WE, Venkatraman A, Feuer W. Visual recovery after scleral buckling procedure for retinal detachment. *Ophthalmology*. 2006; 113: 1734–1742.

Kérdések

- ↪ Mennyire gyors az ideghártyaleválás progressziója?
- ↪ Mennyire befolyásolja a műtét időzítése a funkcionális és anatómiai eredményeket?
- ↪ A leválás konfigurációja hogyan befolyásolja a progresszió sebességét?

Randomizált tanulmány nem áll rendelkezésre

Ho 2006

- ↪ 82 macula-on ablatio
- ↪ A felvétel és a műtét között eltelt idő: 2,33 nap
- ↪ Progresszió 11 eset (13%) – **sebessége: 1,8 papillaátmérő/24 óra**
- ↪ Progresszió csoport: **73% felső**, 18% temporalis, 9% alsó leválás,
- ↪ Progresszió csoport: **szakadások 64%-ban X-II h között**

Ho SF, Fitt A, Frimpong-Ansah K, Benson MT. The management of primary rhegmatogenous retinal detachment not involving the fovea. Eye (Lond) 2006; 20: 1049-1053.

Wykoff 2010

- ↪ 199 macula-on ablatio
- ↪ Műtétek időzítése:
  - ↳ Hétféje/munkaszüneti nap: 6%
  - ↳ 24 órán belül: 56%
  - ↳ 24-72 óra között: 29%
  - ↳ 1 hétnél később: 4%
- ↪ 1 esetben (0,5%) vált le a foveola az 1 héten túli csoportban
- ↪ **Preferencia: felső és temporális leválások hamarabb kerültek műtetre**
- ↪ Következtetés: a macula-on ideghártyaleválások egy csoportjának műtéti ellátása akár napokkal is halasztható

Wykoff CC, Smiddy WE, Mathen T, Schwartz SG, Flynn HW Jr, Shi W. Fovea-sparing retinal detachments: time to surgery and visual outcomes. Am J Ophthalmol 2010; 150: 205-210.

Ehrlich 2013

- ↪ 114 macula-on ablatio
- ↪ Műtétek időzítése:
  - ↳ 12 órán belül: 62 beteg (54%)
  - ↳ 12-24 óra között: 32 beteg (28%)
  - ↳ 24 órán túl: 20 beteg (18%)
- ↪ 2 esetben vált le a macula a 12-24 órás csoportban, mindkét leválás **felső bullosus** leválás volt, és jó funkcionális eredménnyel gyógyultak
- ↪ A csoportok között funkcionális, vagy anatómiai különbség nem volt

Ehrlich R, Niederer RL, Ahmad N, Polkinghorne P. Timing of acute macula-on rhegmatogenous retinal detachment repair. Retina 2013; 33: 105-110.

Hajari 2014

- ↪ 96 macula-on ablatio
- ↪ 50 szem esetén OCT követés
- ↪ 18% progresszió
- ↪ Műtéti beosztás:
  - ↳ Vasárnap-csütörtök között érkező beteget másnap operálták
  - ↳ **A hétvégén vagy munkaszüneti napon érkező betegeket OCT-vel követték** és csak abban az esetben operáltak munkaszüneti napon, ha a foveolat is megközelítette a leválás
- ↪ Ezzel a metodikával egy esetben következett be a fovea leválása (**felső bullosus leválás sorozatszakadással, felvételnél a leválás széle a foveától 1800 mikronra volt**)
- ↪ Az OCT vizsgálatok egy részében regressziót is tapasztaltak

Hajari JN, Kyhnel A, Bech-Azeddine J, la Cour M, Kiilgaard JF. Progression of foveola-on rhegmatogenous retinal detachment. Br J Ophthalmol 2014; 98: 1534-1538.

Benyó 2019

- ↪ Klinikánkon 2019. július 1. – 2019. szeptember 30. között összesen 54 macula-on ablatio (133/54)
- ↪ A panaszok és az első ellátónál való megjelenés között eltelt átlagos idő: 7 nap
- ↪ (0-60 nap)
- ↪ Az első ellátó és a Klinikán való megjelenés között eltelt idő: 48 órán belül minden eset

Benyó 2019

- ↪ A műtét felvételtől számított időpontja:
  - ↪ 31 eset (57%) műtét a klinikai felvételt követő 12 órán belül
  - ↪ 21 eset (39%) műtét a klinikai felvételt követő 12-24 órában
  - ↪ 1 eset (2%) műtét a klinikai felvételt követő 24-48 órában
  - ↪ 1 eset (2%) műtét a klinikai felvételt követő 48-72 órában

Benyó 2019

- ↪ A műtétek időpontja:
  - ↪ 45 eset (83%) hétköznapi (H-P)
  - ↪ 9 eset (17%) hétvégén (Szo-V)

- ↪ 13 eset (24%) ügyeleti időben
- ↪ 41 eset (76%) munkaidőben

Benyó 2019

- ↪ Az ideghártyaleválások lokalizációja
  - ↳ Felső: 10 eset (18%)
  - ↳ Temporalis-felső: 13 eset (24%)
  - ↳ Temporális: 2 eset (4%)
  - ↳ Temporalis-alsó: 4 eset (7,5%)
  - ↳ Nasalis felső: 9 eset (17%)
  - ↳ Nasalis: 5 eset (9%)
  - ↳ Nasalis alsó: 4 eset (7,5%)
  - ↳ Alsó: 6 eset (11%)
  - ↳ Bizonytalan: 1 eset (2%)

Melyik macula-on leválás valóban sürgős?

↪ Felső és/vagy temporális bullosus macula-on leválás, egy nagy vagy több kisebb szakadással, ahol a leválás széle a foveatól legalább 1-2 papilla átmérőre van.

Fontos egyéb körülmények

- ↪ Aneszteziológus jelenléte
- ↪ Beteg belgyógyászati alkalmassága (gyógyszerei)
- ↪ Az ügyeletet adó sebész képzettsége (pl.: hagyományos bedomborító műtét)
- ↪ Műtéti team fáradtsága
- ↪ Költségek

Összegzés

- ↪ A macula-on leválások közül a felső, temporalis a foveolat nagyon megközelítő (1-2 papilla átmérőn belül lévő) leválások igényelnek - lehetőség szerint- 24 órán belüli sebészi beavatkozást
- ↪ Azok az esetek amelyekről azt gondoljuk, hogy a kitűzött műtéti időpontot megelőzően leválhat a foveolájuk
- ↪ A műtéti időpont megválasztása során számos egyéb körülmény is mérlegelendő

BOLDOG SZÜLETÉSNAPOT KÍVÁNOK!

Semmelweis Egyetem
<http://semmelweis.hu>

A macula-on ideghártyaleválások
sürgősségéről

Papp András